

Людмила Коваль

У ВИРІ ПРАЦІ З нагоди ювілею Ніни Лаврентіївни Іваницької

Ніна Лаврентіївна Іваницька, доктор філологічних наук, професор Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського

Ніна Лаврентіївна Іваницька – доктор філологічних наук, професор, Відмінник народної освіти, Заслужений працівник народної освіти України, Почесний працівник Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, завідувач кафедри германської і слов'янської філології Інституту іноземних мов ВДПУ, член експертної комісії з мовознавства ВАК України та спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти (м. Вінниця), рецензент наукових видань і навчальних посібників, автор новітніх наукових курсів “Міжмовне зіставлення дієслівного вираження категорії «процесуальність»”, “Міжмовне зіставлення іменникового вираження категорії «предметність»”, “Використання алгоритмів у науково-дослідній роботі студентів-філологів”, “Однослівна номінація процесуального денотата в укра-

їнській та англійській мовах”, керівник кандидатських дисертацій, магістерських робіт, держбюджетних тем.

Як науковець, педагог, непересічна, творча особистість, як громадянка України, як жінка (дружина й мати) – вона реалізувалася вповні і сьогодні, переступаючи межу ясного ювілею, має на що оглянутися й чим пишатися.

А починалася свідомо життєва стежина ювеларки колись буденно, зовсім бідово, словом, так, як у всіх.

...Допитливі, відкриті оченята тендітної дівчинки позирають з печі. Саме там при каганці маленька Ніночка вчила уроки взимку. А влітку, обробляючи з неньою норми картоплі й буряків чи випасаючи з татом коней, мріяла про світи – великі, невідомі, далекі від рідних Городищ... Про міста, науку й техніку з підручників... І так хотілося їй прочитати ще одну книгу, увібрати в себе нові картини життя, не відчуті досі емоції, що... коні розбігалися або заходили в шкоду. Та незважаючи на іронічні витівки долі, в маленькій світлій голівці з кожним днем утверджувалося прагнення пізнавати. Знання і праця стали домінантою єства тієї далекої дівчинки з косичками на все життя.

...Розумні, сяючі, пройняті жагою новизни очі десятикласниці-медалістки.

Природно, що серйозна, з ґрунтовними знаннями Ніна не лише хотіла навчатися далі, а й учити, тому її наступною життєвою сходинкою після школи став Черкаський державний педагогічний інститут.

Щедро обдарована студентка захоплено опановувала фонетику й словотвір, лексику й граматику рідної та англійської мов, засвоювала методику викладання, у наукових студіях сміливо проектувала відоме в невідоме, загальне в часткове, ideale в раціональне.

Креативність, дисциплінованість, завзяття, які в роки студентства вибороли для відмінниці

Ніни Ковбаси Ленінську стипендію, у період учителювання стали живильною артерією, яка допомагала вчительці англійської мови, що працювала в дві зміни й у вечірній школі,

*Після захисту кандидатської дисертації
Н. А. Іваницької та В. В. Жайворонка. 1969 р.*

йти шляхом найактуальніших, найновіших методичних шукань. Дарма що завантажена вище голови, дарма, що погляд “обарвляють” блакитно-сірі тіні, – інтерес вселенського розгону володіє нею.

Добре запам'ятали цей нестримний потяг до пізнання і в її черкаській Альма-матер – запросили на роботу й відрядили до аспірантури Київського педагогічного інституту імені Максима Горького. Ось там уже ...душа раювала: батьківська мудрість і виваженість наукового керівника М. А. Жовтобрюха, досвід і талант академіка В. М. Русанівського, професорів А. П. Медушевського, В. С. Перейніс, неосязність інформаційного простору центральних бібліотек, доступність методичних інновацій та масштабність столичного світогляду... І за кілька років потужний інтелектуально-емоційний фонтан

*Дякую Богові, що ти є!
Із чоловіком Борисом Герасимовичем Іваницьким*

із легкістю виніс кандидатську дисертацію, а з нею – наукову статечність, авторитет і направлення на роботу у Вінницький державний педагогічний інститут.

Добрі, ніжні, турботливі... Це очі чоловіка Ніни Лаврентіївни – Бориса Герасимовича Іваницького, котрий поглядом супроводжує кохану дружину...

Він і вона, два кандидати наук, філологічних і фізико-математичних, сорок років тому ступили на родючу вінницьку землю і з того часу в чотири руки пишуть дисертацію життя, двома, безсумнівно, найголовнішими розділами якої є їхні діти – Володимир і Наталя. Вишуканість матері, мужність батька, їх спільна жага до знань, родинні традиції – усе це, помножене на час, в перспективі дасть твірну: чотири кандидати наук у сім'ї Іваницьких!

А поки що Вінницький край гостинно зустрів молодого, перспективного вченого посадою старшого викладача кафедри мовознавства педінституту. Працювала, як завжди,

А тепер діти вже дорослі. 1975 р.

творчо, фундаментально, не покладаючи рук. Доцент, старший науковий співробітник, декан філологічного факультету, проректор із наукової роботи, завідувач кафедри української мови – це ті надійні кроки, якими зростала кар'єра Ніни Лаврентіївни. Секрет її успіху – в професіоналізмі, глибині, невпинному пошуку, а ще в любові... В любові до роботи, до життя, до людей, до слова...

А слово для Ніни Лаврентіївни особливе: не тільки засіб взаєморозуміння, але і об'єкт осмислення. Пропорційність звукової оболонки й семантичного вмісту, ступінь значенневої наповненості, синтаксична реалізація слова заповнили мисленеву діяльність її як ученого, а згодом матеріалізувалися доктор-

ською дисертацією, яка пліч-о-пліч прийшла з високими фаховими визнаннями, які щедрим дощем зросили ґрунт її діяльності.

Пізнання, погляд, слово – це той циклічний трикутник, результатом безперервної діяльності якого став в'юнкий ланцюг наукового набутку Ніни Лаврентіївни: три монографії, двадцять два посібники, сто вісімдесят статей, десятки рецензій на автореферати й дисертації, створення регіонального граматичного центру, організація багатьох конференцій, семінарів, круглих столів, підготовка семи кандидатів наук... Усе бездоганно... В інтерпретації Ніни Лаврентіївни будь-що – мовознавство, методика, їх симбіоти з інформатикою, статистикою, народознавством, літературою, екологією – стає вибуховою сумішшю, концентрати якої розповсюджуються теренами не лише України, а й зарубіжних країн – Росії, Польщі, Білорусі, Чехії.

Толерантно, з материнською турботою й ніжністю думка і серце професора Іваниць-

кої плекають студентську аудиторію... Скільки мала їх – навчальних, наукових, життєвих майстер-класів! За десятки років діяльності тисячі людей обіграла теплом аквамарину своїх очей, сотням прищепила інтерес до

У Полтаві. Доц. Яценко І. І., Іваницька Н. А., проф. Жовтобрюх М. А., проф. Ковалик І. І., доц. Паното, проф. Дудик П. С. та ін.

пізнання, десятки провела попід арку науковості. Проте втоми не має, навпаки: сьогодні вона – енергійна, сучасна, відкрита до нового заглиблення в терени філології й космосу людського буття!..

ЖИТТЕПИС Н. А. ІВАНИЦЬКОЇ В ДАТАХ І СВІТЛИНАХ

04. 01. 1940 р. – народилася в с. Городище Менського району Чернігівської області.

1962 р. – закінчила Черкаський державний педагогічний інститут.

1962–1967 рр. – учитель англійської мови Понорницької середньої школи Чернігівської області.

1967–1970 рр. – аспірантка кафедри української мови Київського педагогічного інституту імені Максима Горького.

1970 р. – захист кандидатської дисертації.

Із 1970 р. працює у Вінницькому державному педагогічному інституті (старший викладач, доцент, старший науковий співробітник, професор кафедри української мови).

1971 р. – виступає як співавтор монографії “Синтаксис словосполучення і речення”.

1976–1981 рр. – декан філологічного факультету.

1982 р. – посібник із грифом МОН України “Вивчення членів речення в 4–8 кл.”.

1997 рік. У рідній школі с. Снявка Менського р-ну Чернігівської обл.

1982 р. – посібник “Алгоритми на заняттях з мови у вузі: Посібник для студентів”.

1985 р. – захист докторської дисертації.

1986 р. – монографія “Двоскладне речення в українській мові”.

1986 р. – отримала звання професора.

1986–1995 рр. – проректор з наукової роботи.

1989 р. – посібник із грифом МОН України “Синтаксис простого речення: Складні випадки аналізу”.

1990 р. – отримала звання Відмінника народної освіти УРСР.

1990–1995 рр. – керувала держбюджетною темою “Розробка та впровадження нових (комп’ютерних) технологій у навчальний процес”.

1992 р. – співавтор посібника “Українська мова. Фонетика: Посібник з комп’ютерним забезпеченням: Для індивідуальної самостійної роботи студентів”.

1993 р. – виступила співавтором посібників “Українська мова. Фонетика. Графіка: Дидактичні ігри з комп’ютерним забезпеченням “Україночка”: Посібник для школи”, “Українська мова. Частини мови: Програмовані завдання для індивідуальної та самостійної роботи: Посібник з комп’ютерним забезпеченням для школи”, “Українська мова. Морфологія. Іменник. Прикметник (Правопис орфограм): Програмовані завдання для індивідуальної та самостійної роботи: Посібник з комп’ютерним забезпеченням для школи”, “Українська мова. Морфологія-1: Програмовані завдання для безмашинного контролю знань”, “Посібник з комп’ютерним забезпеченням для вивчення української мови в загальноосвітній школі”, “Українська мова.

Фонетика. Графіка: Пакет ігрових програм “Україночка”, “Українська мова. Фонетика: Пакет контролюючих програм для школи”, “Українська мова. Морфологія. Частини мови: Пакет навчально-контролюючих програм для школи”, “Українська мова. Морфологія. Частини мови: Пакет програм «Екзаменатор»”.

З учнями. Граматична школа проф. Н. Л. Іваницької

1994 р. – опублікувала посібники “Українська мова. Комп’ютерні технології вивчення мови (алгоритми, програмовані завдання): Посібник із спецкурсу”, “Українська мова. Морфологія: Збірник тестів. Посібник для школи”.

1994–1995 рр. – наукові проекти “Українська мова. Фонетика. Графіка” та “Українська мова. Алгоритми і програмовані завдання” визнані кращими в конкурсі, організованому МОН України та Міжнародним фондом “Відродження”.

1995 р. – посібник “Не ламай калину, не стріляй у птаха: Тематично згруповані тексти на екологічну тематику: Посібник з української мови для студентів, учителів та учнів”.

1995–2005 рр. – завідувач кафедри української мови Вінницького державного педагогічного інституту.

1996 р. – посібник “Українська мова. Будова слова: Цікаві завдання та ігри: Посібник для 5 кл.”

1997 р. – отримала звання Заслуженого працівника народної освіти України.

1999 р. – виступила співавтором посібників із грифом МОН України “Українська мова. Будова

Вінниця, 2002 р. Після наукової конференції

ва слова. Вправи та завдання: Посібник для 5 класу”, “Українська мова. Синтаксис: Вправи та завдання: Посібник для 7–9 кл.”

1999 р. – посібник “Теоретичний синтаксис української мови: формально-граматична структура простого речення. Члени речення. Посібник для аспірантів, магістрів, студентів старших курсів”.

З колегою професором А. Д. Ткаченком

2000 р. – співавтор посібника з грифом МОН України “Українська мова. Морфологія: Вправи та ігри: Посібник для 6–7 кл.”

2000–2010 рр. – член спеціалізованих вчених рад із захисту докторських та кандидатських дисертацій зі спеціальності 10.02.01 – українська мова (Інститут української мови НАН України (м. Київ)), м. Харків, м. Кіровоград.

2001 р. – посібник “Формально-граматична та семантико-синтаксична структура простого речення: Тексти лекцій: Посібник із спецкурсу”.

2002 р. – посібник “Теоретичний синтаксис української мови. – Ч. I.”

2003 р. – посібник “Наукові основи вивчення синтаксису простого речення. Посібник із спецкурсу (Тексти лекцій)”.

2002–2004 рр. – керувала держбюджетною темою “Актуальні проблеми граматики української мови”.

2004 р. – відзначена як Почесний працівник Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

2004 р. – посібник “Формально-граматична та семантико-синтаксична структура простого речення: Тексти лекцій: Посібник із спецкурсу”.

2004–2006 рр. – керувала держбюджетною темою “Абсолютивно-релятивні параметри повнозначних слів української мови”.

Із 2005 р. – професор кафедри методики філологічних дисциплін.

2005 р. – перевидала посібник “Не ламай калину, не стрілай у птаха: Тематично згруповані тексти на екологічну тематику: Посібник з української мови для студентів, учителів та учнів”.

Із 2005 р. – член спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти (Вінниця).

Із 2006 р. – член експертної комісії з мовознавства ВАК України;

2006 р. – нагороджена грамотою Вінницької обласної державної адміністрації та обласної ради;

2006 р. – виступила співавтором посібника “Українська мова. Дидактичні ігри з комп’ютерним забезпеченням “Україночка”: Електронна версія посібника для школи”.

2006–2008 рр. – керувала держбюджетною темою “Абсолютивно-релятивні параметри повнозначних слів української та англійської мов і структура речення”.

2007 р. – посібник “Повнозначне слово в його проекції на денотат. Посібник для аспірантів, магістрантів, науковців-філологів”.

2007 р. – нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України.

Із 2008 р. – завідувач кафедри романських та слов’янських мов.

2008 р. – посібник “Статистика в мові і для мови: Посібник для аспірантів, магістрантів, науковців-філологів, студентів”.

Батьківська хата і стара яблуня в рідному с. Городище

2008 р. – співавтор посібника “Англійські автосемантичні дієслова та їхні українські відповідники: Короткий словник-довідник”.

Із 2009 р. – керує держбюджетною темою “Повнозначні слова української мови: семантика, функції”.

2009 р. – “Сучасні теорії категорійної граматики в лінгводидактиці. Посібник для науковців, аспірантів та студентів-філологів”.

